

σεως καὶ ὅχι ὄνειρων, πραγματοποιήσεως καὶ ὅχι σχεδίων. Γίνεται ἡρεμώτερος, εἰρηνικώτερος, ἀγαπητότερος, φιλοστοργότερος, ἐργατικώτερος, ἀνθρωπινώτερος. Χρησιμοποιεῖ πρὸς τὸ καλὸν τὴν κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἥντλησεν ἐν τῶν μυχῶν τῆς φύσεως κατὰ τὸ θέρος. Καὶ ὅταν ἔξαντληθῇ ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ τῆς ἀπόλαυσεως καὶ τῆς ἐργασίας, ἵδον πάλιν τὸ νέον θέρος διὰ νάνακαινισθῇ καὶ νάνακωνηθῇ. Τοιούτος εἶναι ὁ τύπος, ὑπὸ τὸν ὅποιον μᾶς παρουσίαζουσι τὰς δύο μεγάλας καὶ ἀντιθέτους ἐποχὴς οἱ ἐπί αὐτῶν φιλοσοφοῦντες.

★

Καὶ πῶς θὰ διέλθωμεν τὸν χειμῶνά μας;

Πρῶτον καὶ κύριον πρέπει νὰ εἴμεθα σύνεπεις πρὸς ὅσα εἴπομεν ἀλλίγον ἀνωτέρω. Τὸν χειμῶνα θὰ τὸν διέλθωμεν κυρίως ἐργαζόμενοι. Τὸν χειμῶνα ἐργασίας εἶναι φυσικὴ ἀνάγκη διὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ ἐπομένως ἀπόλαυσις, ἀκριβῶς ὅπως η ἀργία καὶ ἡ ἀνάπαυσις, η ἐναλλαγὴ τῶν ὅποιων ἀποκαθιστᾶ τὴν τελείαν ζωήν. Ἡ ἀτμοσφαιρικὴ μεταβολὴ καθιστᾷ φυσικῶς τὸν χρόνον τῆς ἐνασκήσεως τοῦ ἐνδέ καὶ τοῦ ἄλλου. Ὁ χειμὼν εἶναι διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν. Εἰς τὴν ἔμπρακτον προσευχὴν πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὴν κυρίων μας ἀπόλαυσιν. Δὲν εἴμασι ιεροκήρυκες νομίζωμεν ὅτι διερμηνεύω τὴν ἐνδόμυσχον φύσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τῆς ζωῆς. "Ω ναί, εἶναι ἀπόλαυσις η θεραπεία τῆς κλίσεως πρὸς ἐργασίαν τοιαύτην η τοιαύτην καὶ μόνον θεραπεύων τὴν κλίσιν ταύτην ἐκπληροῦ ὁ ἀνθρώπος τὸν προσορισμὸν δι' ὃν εὐρέθη ἐπὶ τοῦ κόσμου. . . Εἶναι λίστας κοπιώδης καὶ ἀνιαρὰ κατὰ τὸ φαινόμενον η ἐφαρμογὴ τοῦ ἀξιώματος· ἀλλ' εἶναι τόσον οἰκτροί καὶ δυστυχεῖς οἱ μὴ παραδεχόμενοι τὴν ἀλήθειαν του! Τὸ κατ' ἔμε, πιστεύσατε με, ἐὰν παρουσιάζετο ποτὲ ἐνώπιον μου η Καλὴ Μοῖρα, η ὄποια κάμνει χαρίσματα εἰς τοὺς θυητούς, χίλια ἔτη θά τη ἔζητων ἀκμῆς πρὸς ἐργασίαν . . .

"Ως πρὸς τὰς διακεδάσεις τόρα, τὰς κυρίως χειμερινάς διακεδάσεις, ὡς τὰς ἐννοεῖ ὁ κόσμος συνήθως καὶ ἡμεῖς καρμίλαν φοράν, δὲν θὰ μείνωμεν φέτος δυσηρεστημένοι, ἐὰν λάθωμεν μάλιστα ὑπὸ ὅψει καὶ τὴν παρουσιώδη μας, τὴν πειτητικήν μας ἀλιγάρκειαν, ἀφ' οὗ εὐχαριστούμεθα μόνον μὲ τὴν λιακάδαν, τὴν ὅποιαν δὲν παύει ὁ κλασικός μας οὐρανὸς νὰ καταπέμπῃ καὶ νὰ ἡσθίωμεν ἡμεῖς, ἐξηπλωμένοι εἰς τὰ καθίσματα τῶν καφενείων η ἐκκυνόμενοι ἀνὰ τοὺς περιπάτους. . . Θὰ ἔχωμεν πρῶτον τὰς ἑορτὰς τῶν ἀργυρῶν γάμων τῶν Βασιλέων μας. Θὰ ἔχωμεν τὴν περίοδον τῆς Βουλῆς, θερινῶδη καὶ ἐνδιαφέρουσαν καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα. Θὰ ἔχωμεν μελόδραμα γαλλικὸν εἰς τὸ μεγάλον θέατρον καὶ ἐλληνικὸν θίασον, μὲ νέον ἀστέρα κακλιτεχνικὸν ἀνακαλυφθέντα ἐσχάτως ἐν Πάτραις, εἰς τὸ ἴνδικὸν ἐκεῖνο καὶ κομψότατον τῆς δόσης Προστείου. Θὰ ἔχωμεν —ὅπως πάντοτε δά— τὰς ἑορτὰς μας καὶ ἐπὶ τέλους τί δὲν θὰ ἔχωμεν! Υγείαν μόνον καὶ εύτυχίαν εὐχόμεθα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, νὰ διέλθωμεν τὸν καλό μας χειμῶνα καὶ νὰ πέλαξωμεν τὰ μυρία του δῶρα.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ¹

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΣ HANNAH LYNCH

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

• Η Τάνος

‘Ως ἀδάμακς ροδόχρους ἐντός κύκλου σαπφειρίνου, ἀπαστράπτων λάμψεις πορφυρᾶς καὶ κυανᾶς καὶ ιοχρόους ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου, ἡ Τάνος κείται ἐξηπλωμένη εἰς τὰς βαθείας ἀγκάλας τοῦ Αἰγαίου. Αἱ νῆσοι τῆς Ἑλλάδος φαίνονται ἐκ τῆς θαλάσσης περιβεβλημέναι· ἀνέκραστον ώραιότητα. Τὸ φῶς καὶ ἡ σκιά, ἀπογράψεις λεπταῖς καὶ χρώματα ζωηρὰ συμμιγνύονται καὶ συναπότελον πάγκην φωτεράν, δισεσήγητον ὅσον καὶ αἱ ἐντυπώσεις τοῦ θεατοῦ, ὁ ὅποιος βλέπει καὶ θυμυάζει, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ αἰτιολογήσῃ τὸν θαυμασμόν του. Η συγκίνησις μεταδίδεται ἔως τὰ ἄκρα τῶν δικτύων, ὁ σφυρηλός ἀδύνατει ἐξ ἡδονῆς νωγέλους καὶ οἱ ὄφικαλμοὶ δὲν ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸ πρὸ αὐτῶν θέαμα· ἀλλ' ἡ καρδία εἶναι ήσυχος, πλήρης ἀμέτρου εὐχαριστήσεως, καὶ λόγων ἀνάγκη δὲν ὑπάρχει. Εδῶ λημονεῖται ἡ λύπη καὶ ἡ ἀγησυχία. Εδῶ πραγματοποιεῖται τοῦ σοφοῦ Ἰνδοῦ τὸ ὄντειρον, «κυμανόμενον ἀλαζρῷας ἐπὶ τοῦ μόλις σαλευομένου γαλανοῦ ὑγροῦ πεδίου, ἐνῷ γῆ καὶ οὐρανός καὶ θάλασσα συνενόντου ἐναρμονίας τὰ ἀλλάσσοντα χρώματά των. Η ἀπέραντος γαλανὴ ἔκτασις προσλαμβάνει βαθμιαίας χροιάν γαλακτώδη, ἀνταύγειαι πορφυραῖς ἀπλούνται ἐπὶ τῶν ιοχρών βουνῶν καὶ τὰ μεταβάλλοντα εἰς ροδόχροα.

Μόνον ὅταν ἡ λέμβος πλησιάσῃ εἰς τὸν ὑπνηλὸν λιμένα τῆς μικρᾶς ὑπνηλῆς πόλεως, τότε μόνον διαλύεται τὸ ἐξαίσιον ὄνειρον τοῦ παραδείσου. Τότε βλέπεις ἐκ τοῦ πληντίου τὰς λευκὰς οἰκίας μὲ τὰ πράσινά των παραθυρόφυλλα, οἰκίας αἱ ὅποιαι φαίνονται ὡς νὰ ἐκοιμήθησαν κατὰ τὸν Μεσαίωνα χωρὶς κανεὶς νὰ ἐνθυμηθῇ νὰ τὰς ἐξυπνήσῃ ἔκτοτε, καὶ ὅπισθεν αὐτῶν βράχους ἀγρίους καὶ γυμνὰ τὰ πλευρά τοῦ βουνοῦ. "Οχ!, δὲν εἴναι ἐπίγειος παραδείσος η Τάνος. Προχωρῶν ἐκ τῆς μικρᾶς της ἀποβάθρας, εὐρίσκεσαι ἐντὸς λαχυρίθμου στενῶν ρυπαρῶν ὁδῶν, διέρχεσαι ὑπὸ κακοσχήμους σκοτεινὰς καυμάριας, καὶ καταλαμβάνεσαι ὑπὸ φόρδου καὶ ἀηδίας, σῶν καὶ ἀνύπειθῆς ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὰς λεπτότητας τοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς τὰ ταπεινὰ ἐκεῖ καὶ οὐδαμῶς ἐλκυστικὰ καφενεῖς, καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας, καθηνταὶ ἀπ' ἔξω ἀνδρες ἀπελέκητοι καὶ κακοενδυμένοι, πίνοντες η καπνίζοντες μαργιλέδες, τοὺς ὄποιούς οἱ ὑπηρέται τοῦ καφενείου

1 Ιδε σελ. 183

προσφέρουν, κρατοῦντες τὸ ἐπιστόμιον εἰς τὰ χεῖλη των, οἱ δὲ κακνισταὶ ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ὑπηρέτου τὸ μεταβιβάζουν ἀμέσως εἰς τὰ ίδια τῶν χειλῶν, διακόπτοντες πρὸς στιγμὴν διὰ τοῦ ροφήματος τοῦ ναργίλε τὰς ζωηρὰς συζητήσεις των. Συζητοῦν αὐτοὶ καὶ σχολιάζουν τὰς ὑποθέσεις τῆς Εὐρώπης, τὴν δὲ φροντίδα τῶν ίδιων των ὑποθέσεων ἀναθέτουν εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν καὶ εἰς τὰς γυναικάς των.

Καὶ ὅμως ἡ μικρὰ πόλις αὕτη ἔχει ίδιάζον τι θελγητρον. Αἱ στεναὶ τῆς ὁδού, δὲν εἶναι ἀστρωτοί, εἶναι μαρμαρόστρωτοι· αἱ ἑκατέρωθεν οἰκίαι, προσεγγίζουσαι φιλικῶς ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην, φαίνονται πρόθυμοι· εἰς ἀνταλλαγὴν ἀμοιβαίων γειραψιῶν καὶ ἄλλων φιλοφρονήσεων. Ποσὶ καὶ ποσὶ κλάδοι φοίνικος διαγράφονται ἐπὶ τοῦ διαυγοῦς οὐρανοῦ. παρέκει δὲ τὰ πτερά ἀνεμομύλου, κυκλοτερῆς ὡς ἀράχγυης ὑπερμέγθεος ὑφασμα. Τὰ ἐκ τῶν βουνῶν κατεργόμενα νερά ψιθυρίζουν μουσικῶτατα ἐνῷ κατρακυλοῦν ἐπὶ τῶν στιλπνῶν μαρμάρων τῶν στενῶν δρομίσκων, καὶ τρέχουν ἐπ' αὐτῶν ἄνω καὶ κάτω σαῦραι, ἀεικίνητοι καὶ περιχαρεῖς ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ ἥλιου. Ὁλίγον μακρύτερα κείται ἀξιοπερίεργος οἰκοδομή, τὸ ιερὸν τῆς Παναγίας, τὸ μέγα προσκυνητήριον τῆς Ἀνατολῆς. Ἐντὸς περιβόλου εὑρυχώρου περιέχεται τετράπλευρος στοά, καὶ τὰ οἰκήματα τῶν προσκυνητῶν, καὶ ναὸς παράδοξος, ἡμίθυζαντινοῦ ρυθμοῦ, πλήρης ἀφειρωμάτων κακοτέχνων ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ὕψοῦνται κατάλευκοι ὑπεράνω τῆς πόλεως εἰς τὴν κορυφὴν ὁδοῦ ἀνηροικῆς, τῆς «όδου τῆς Παναγίας», στρωμένης μὲ λιθίους στιλπνούς, καὶ ἐκατέρωθεν περιβαλλομένης ὑπὸ ἐλαῖῶν ἀργυροχρόων καὶ ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν φοινίκων.

Ἡ νῆσος Τῆνος ἔχει τὰς ἀξιώσεις τῆς. Δὲν προτίθεμαι νὰ τῆς τὰς διαφίλονεικήσω. Ηερίλαμβάνει ἔξηκοντα καὶ δύο χωρία. Τινὰ ἔξ αὐτῶν συγκροτοῦνται ὑπὸ τεσσάρων οἰκιῶν καὶ τριῶν ἐκκλησιῶν, εἰς ὅλα δὲ ὑπάρχει ἀνὰ μία τούλαχιστον ἐκκλησία δι' ἔκστην δωδεκάκα κατοίκων. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὴν πολιτειογραφίαν ἀναγνῶσται μοσ ὃ ἡ εὐγενία στηθεῖται μανθάνοντες ὅτι τὰ χωρία ταῦτα μοιράζονται εἰς τέσσαρας δημαρχικὰς περιφερείας, μὲ τὸν δήμαρχόν της ἐκάστην καὶ τὸν εἰρηνοδίκην της, καὶ ὅτι ἡ νῆσος ἔστελλεν εἰς Ἀθήνας, ὡς ιδίους ἀντιπροσώπους της τρεῖς βουλευτάς, ἀλλὰ τοῦτο μέχρις ὅτου, πρό τινων ἐτῶν, ὁ Κος Τρικούπης ὑπέβαλεν ἀσπλάχγυως νόμον, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὄποιου ἡ Τῆνος συνεγωνεύθη εἰς μίαν μὲ τὰς γείτονας νήσους ἐκλογικὴν περιφέρειαν. Πάσα δόξα παρέργεται, ἡ δὲ ιστορία ἀποδεικνύει ὅτι εἰς μάτην ἀνατίθενται ἐλπίδες εἰς ὑπουργοὺς καὶ ἡγεμόνας. Κύριος οὖδε τὸν λόγον, ἔνεκα τοῦ ὄποιου ἡ Τῆνος ἀπεγνωμάθη τῆς ἐκλογικῆς της αὐθυπαρξίας.

Αλλὰ τί νὰ περιμένῃ τις ἀπὸ ὑπουργὸν ἐπιζητοῦντα οἰκονομίας, σκεπτόμενον μᾶλλον περὶ τῶν δανειστῶν τῆς Ἑλλάδος ἢ περὶ τοῦ μεγαλείου της, καὶ νομίζοντα ὅτι τὸ ἔργον τὸ ὄποιον τρεῖς Βουλευταὶ δὲν ἡδύναντο νὰ ἐκτελέσωσι, θὰ τὸ ἔξετέλει εἰς μόνος. Ἡ κυριωτέρα τῶν τριῶν πρώην ἀντιπροσώπων τῆς Τήνου φροντὶς ὑπῆρξεν ἡ παραμέλησις τῆς ὁδοποιίας. Οὕτε μίαν ὁδὸν ἔχει ὀλόκληρος ἡ νῆσος, βατά δὲ μέρη ὑπάρχουν δύο καὶ μόνον: ἡ ὥραία κοιλάς τῆς Κολυμβήθρας καὶ τὸ μικρὸν ὄροπέδιον πέριξ τοῦ Κάστρου, ὃπου ἀλλοτε οἱ Βενετοὶ εἶχον τὴν ἐδραν τῆς ἔξουσίας των, — τὸ μόνον ἐπὶ τῆς νήσου φρούριόν των, ὑψούμενον ὑπεράνω τῆς ἐρειπωμένης ἡδης κωμοπόλεως Ἐξαβούργου. Ἡ δασις αὕτη δρόμου ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρήμου κρημνῶν Κάστρου, ὃπου ἀλλοτε οἱ Βενετικοῦ πολιτισμοῦ ἡ τῆς τουρκικῆς βαρβαρότητος, γνωστὸν ὅμως ὅτι δὲν κατεσκευάσθησαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς τριπλῆς συνταγματικῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Γάνου. Καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νήσου, ὁ περιερχόμενος αὐτὴν εύρισκεται εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἡμιόνου του τὸ δὲ ἀνοικονόμητον ζῶον ἐπιδεικνύει συνήθως προτίμησιν ζωηρὰν διὰ τὰ ἄκρα τῶν κρημνῶν, ὑπεράνω βαράθρων, εἰς τὰ χεῖλη τῶν ὄποιών ἀρέσκεται νὰ σκαλιζῃ τὸ δρόμον του. Ἀπὸ ὑψώματα σχεδὸν κάθετον καταβαίνει διὰ μίσης εἰς φοιερά βάθη, ἐν τῷ μέσῳ πετρῶν, σχίνων καὶ κνιδῶν, φέρει τὸν ἄκοντα καὶ περίφορον ἀναβάτην ἐντὸς τῆς κοίτης χειμάρρου κατρακυλοῦντος μουσικῶς τὰ νερά του, καὶ καταστρέφει ἀνεπιστρεπτεῖ τὰ καινουργή ὑποδήματά του διὰ τῆς ἐπιμόνου προστριβῆς εἰς τοίχους ἀνίσους ἢ εἰς προέχοντας κλάδους. Ἄλλ' ὅμως, ἀφοῦ ἀπαξίζοικειωθῇ πρὸς τὰς συγκινήσεις τοῦ τρόπου τούτου τοῦ ταξειδεύεντος, ὁ περιηγητὴς ἀνακαλύπτει ὅτι τὸ ζῶον του εἶναι ἀσφαλές, ὃν ὅχι γοργόν, καὶ ὅτι, ὅσον τρομαστικά καὶ ἀν φαίνωνται αἱ ἰδιοτροπίαι τοῦ ἡμιόνου του, ὅσον δύσκολον καὶ ἀν εἶναι τὸ νὰ τηρῇ ἀξιοπρεπῶς τὴν ισορροπίαν τοῦ σώματός του εἰς τοὺς ἀδιακόπους ἐκείνους ἀνηφόρους καὶ κατηφόρους, δὲν τρέχει ὅμως κίνδυνον ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ μέλη του. Ὁλίγον κατόλιγον συνειθίζει, ὑποφέρει φιλοσοφικῶς τὰ βάσανά του, καὶ ἀρχίζει νὰ στρέφη ἀφόβως τὰ βλέμματα περὶ αὐτόν. Ἐὰν εἴναι ἐσπέρα, θὰ ὑψώσῃ τοὺς ὄφθαλμοὺς πρὸς τὰ ὥραῖα οὐράνια στρώματα καὶ θὰ παρατηρήσῃ τὴν λεπτὴν ἀχλύν, ἡ ὄποια βαθυπόδην ἀμαυροῖ τὸ λαμπρὸν σαπφείρινον χρῶμα των, ἐνῷ τὰ ἐλαφρὰ ροδόχρους νέφη προσλαμβάνουν χροιάς σπαλίνους. Θὰ ἴδη καταγοητευμένος τὸ ἀντιθέτον θέαμα βράχων γυμνῶν καὶ ἐκτάσεων θύμου πορφυροῦ,

τὰ κυκλαρίμινα κυματίζοντα ἐπὶ τῶν βράχων — τὰς παπαρούνας ὑψούστας τὰς ἐρυθρὰς κεφαλάς των, — τὰ λευκάνθεμα σείοντα τὰ πέταλά των ώς ἀφρόν λευκὸν ἄνωθεν τῆς πρασίνης γλόσης, ή τὰς ἀνεμώνας ποικιλούστας τῶν ἀγρών τὴν ἀποφύν. Καὶ ἀναδίδουν οἱ θάμνοι καὶ τὰ ἄνθη ἀρωματικά εὐφραΐνον τὰς αἰσθήσεις. Υπεράνω δὲ τῶν φαιῶν κλώνων τῶν ἐλαιῶν φαίνεται πανταχόθεν τὸ ἐπὶ μαλλούν καὶ μαλλούν βαθυνόμενον κυανοῦν χρώμα τῆς θαλάσσης, ἐπὶ δὲ τῆς κλιτού τοῦ βουνοῦ τὰ ἀπέχοντα λευκὰ χωρία, ἀπαστράπτοντας ώς ἀδάμαντες, ἐν τῷ μέσῳ τῶν περικυκλούντων αὐτὰ ἀγρών καὶ κήπων. Καὶ ἐπικάθητα εἰς πάντα ταῦτα ἡ γαλήνη τῆς ἀμεριμνίας, εὐδαιμονία τις ἀπλοίνη, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τί ν' ἀποκρύψῃ καὶ δὲν ἐπιζητεῖ σκιάν, καὶ φαίνεται ώς νὰ ἔξυμνῃ μυστηριώδης τὸ μειδίαμα τῆς θαλάσσης, τὴν δόξαν τῶν οὐρανῶν, τὰς ποικιλαῖς ὠραίστητας τοῦ αἰγιαλοῦ, τοῦ βουνοῦ καὶ τῶν κοιλάδων.

Οἱ κάτοικοι εἶναι ἀπλοὶ ὅσον καὶ ἡ νῆσος τῶν ἡ ζωὴ των διέρχεται ἀπερίσπαστος, ἐπίσης ἀπηλλαγμένη καὶ τῶν δεινῶν τῆς πενίας καὶ τῶν πειρασμῶν τοῦ πλούτου. Τὸ ἐργάζεσθαι τὸ ἀποστρέφονται, κατορθόντουν δὲ νὰ τὸ ἀποφεύγουν, καθόσον ἔκαστος Τήνιος εἶναι ἴδιοκτήτης ἐνὸς κήπου, ὀλίγων δένδρων, μιᾶς αἰγάς, ἐνὸς χοίρου, τινὲς δὲ καὶ ὄνου προσέτι. "Οὐχί τόσον καθαροὶ αὐτοί, ἔχουν τὰς οἰκίας τῶν καθαρωτάτας καὶ πάντοτε φιλοξένως ἀνοικτάς.

'Αλλ' ἀρίνοντες τὰ ὑψη γενικῆς ἐπισκοπήσεως παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ προσηλώσῃ τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ μικροῦ χωρίου Ξυνάρχας. Δύο πράγματα ἐλκύουν ἵδιας τὴν προσογήν ἡματα εἰσέλθη τις εἰς τὴν μόνην ὁδόν του : ὁ μέγας ἀριθμὸς χοίρων καὶ ἀπλύτων παιδίων ἔξινός, ἔξι ἄλλου δὲ τὰ ἔγην ἐρημώσεως καὶ τὰ μαυρισμένα λείψανα προγενεστέρας εὐνημερίας μεταξὺ νεοδημήτων οἰκιῶν καὶ οἰκίσκων. Ηλησίον ἔξωστῶν σκεπασμένων μὲ δράντας καὶ ἀνθοστολισμένων, βλέπεις τούγους ἐρειπωμένους, καὶ κλώνους συκῆς διαπερῶντας κατεστραμμένα παράθυρα, καὶ παράδοξα, οικόσημα Βενετικὰ σκαλισμένα ἐπὶ παλαιῶν πλακών μαρμάρου, ἔνωθι θυρῶν ἡ παραθύρων, ὅπου αἱ περιστεραὶ πρὸ αἰώνων ἀπέκτησαν δικαιώματα κατοχῆς. Παραπλεύρως μικρᾶς ἐκκλησίας ἐπιδεικνυούσης ἀλλαζονικῶς τὴν νεαρὸν ἀσχημίαν της, κείται σειράς οἰκιῶν τὰς ὁποίας ἡ πολυκατιρία ἐκτείνεται καὶ ἐμπύρισε. Οἱ τοίχοι τῶν κατάστικτοι ἀπὸ τρύπας περιστερεώνων, καθὼς πρόσωπον μὲ στήγματα εὐλογίας, φαίνονται ως νὰ ὑπέστησαν ὅλας τοῦ Μεσαίωνος τὰς πολιορκίας.

Σκοτεινὴ καμάρα χωρίζει εἰς δύο τὴν ὁδὸν τοῦ χωρίου. Ἀντὶ ξενοδοχείου ὑπάρχουν τρία συνεντευκτήρια : τὸ σκοτεινὸν καταφύγιον τοῦ σιδηρούργου, τὸ ἐργαστήριον τοῦ μαραγκοῦ, καὶ

τὸ μόνον ἐκεὶ παντοπωλεῖον. Τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν κομψεύδεμον Μῆτρον. Ὁ δξιόλογος αὐτὸς παντοπώλης, μὲ τὸ ἐπιβλητικόν του ἀνάστημα, τεῖνον πρὸς πολυσαρκίαν, φορεῖ δακτυλίδιον τὸν λιχανὸν καὶ τὸ φέρει στραβά εἰς τὴν κεφαλήν του. Είναι νυμφευμένος, ἔνεκα τούτου δὲ λαμβάνει ὑφος μελαγχολικόν, ἐπαυξάνον τὸ δέλεαρ τοῦ κοκκίνου του λαιμοδέτου, ὅπόταν ἔλθῃ εἰς συναλλαγής ἡ συνομιλίαν μὲ γυναικαὶ μὴ ὑπερβάσαν τὰ τεσσαράκοντα. 'Αλλ' ἀπὸ τὰ τεσσαράκοντα καὶ ἐπάνω τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει, ἡ δὲ Κυρὰ Μήτραινα ὑπερέβη τὸ σεβάσμιον τοῦτο ὅριον ἡλικίας. Ἐκεὶ πλησίον ὑπάρχει βρύσις, ὅπου αἱ γυναικες συνέρχονται μὲ τὰς κοκκίνας στάμνας τῶν διὰ προμήθειαν νεροῦ καὶ χάριν συναναστροφῆς καὶ συνδιαλέξεως. Τὴν βρύσιν περιβάλλει βαθὺς ὑγρὸς περιτέχισμα μαυρισμένον καὶ σκεπασμένον ἐκ φυτῶν παρασίτων, μὲ βαρείας ξυλίνας δοκούς ὑποστηρίζούσας τὸ στέγασμά του, παρέκει δὲ κείται τὸ κοινὸν πλυνταρεῖον, ἐν εἰδει λεκάνης μαρμαρίνης, πέριξ τῆς ὁποίας αἱ πλύστραι γονατισταὶ τρίβουν τὰ ἀπλυτά των, συνομιλοῦσσαι χαμηλοφώνως, ποῦ καὶ ποῦ δὲ ὑψοῦσαι τὴν φωνὴν μέχρις ὀξείος συρίγματος.

Αἱ μονόπατοι οἰκίαι τοῦ χωρίου ἔχουν πρὸ τῆς θύρας της ἐκάστη κλίμακα μαρμαρίνην, ἀπολήγουσσαν εἰς ἔξωστην πρὸ τῆς εἰσόδου, τὸ δὲ ὑπόγειον χρησιμεύει ως σταύλος διὰ τοὺς ἡμιόνους, τοὺς ὄνους ἡ καὶ ἄλλα ζώα.

Πέραν τῆς βρύσεως κείται ἡ καθοιλικὴ ἐκκλησία καὶ ἡ ἐπισκοπὴ μὲ τὸν κήπον της. 'Η ἐκκλησία εἶναι ἀρκετά μεγάλη ἀλλ' ὅχι καὶ ωραία, ἡ δὲ κατοικία τοῦ ἐπισκόπου, ἄχαρις κιτρίνη οικοδομή, φέρει ώς μόνον στολισμὸν τὰ κατακόκκινά της κεραμίδια, ἀλλ' ὁ περὶ αὐτὴν κήπος εἶναι θελκτικώτατος. Καρδερίναι κελαδοῦν ἀναμέσον τῶν ἀνθισμένων παγκαλεῶν καὶ τὰ ύεοντα μικρὰ ρύακια σύδεπτοι σιωπεῦν ἐκεῖ. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ κήπου ὑπάρχει μεγάλη λιθόκτιστος δεξιαμενὴ καὶ ἡλιακὸν ὡρολόγιον, τὰ δὲ πορτοκάλια κρέμανται ώς σφαῖραι χρυσαῖ πλησίον τῶν σκιερῶν κυπαρίσσων. Η κοιλάς ἡ ὁποία ἐκείθεν φαίνεται εἶναι ἀληθῆς κοιλάς εὐδαιμονίας. Αἱ ἐλαῖαι ὑπὸ τὴν λάχανψην τοῦ ἡλίου τὴν ἐπικαλύπτουν μὲ εἶδος πάγκης ἀργυρᾶς, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἀναφαίνεται ζωηρότερον τὸ φύλλωμα τῶν συκῶν καὶ τῶν μωρέων. Τὰ βουνὰ τῶν περικείμενών νήσων διαγράφονται λαμπρῶς εἰς τὸν οὐρανόν, ὀλόγυρα δὲ τῶν καμπυλῶν γραμμῶν τῶν καὶ μέχρι τῶν ροδοχρόων παραχλίων τῆς Εὔβοιας, ἀπλοῦται ἀπαυγάζουσα ἡ κυανὴ θάλασσα, ἐνῷ διὰ μέσου τῆς πρασίνης κοιλάδος τῆς Κολυμβήθρας ἔρπει ὄφιοιδῶς ρύαξ ἀργυροῦς. Εάν στραφῆς πρὸς τὰ ὄπισθεν ἡ θέα μεταβάλλεται ὀλοσχερῶς. Βλέπεις ἔντιχρύ σου τοὺς γυμνοὺς βράχους ἀγρίου βουνοῦ, ὑψουμένου ὑπεράνω ἀλλη-

λοδιαδόγων χωρίων περιβαλλομένων ἀπὸ κήπους, ὅπου ἐπιδεικνύουν τὰ ποικίλα χρώματά των γεράνια, γαρυφαλλα, καὶ ρόδα καὶ κάκτοι. Ἐδῶ δὲ κ' ἔκει οἱ ἀνεμόμυλοι προτείνουν ἐπὶ τῆς γῆς τὴν μακρὰν σκιάν των. Καὶ πλήθη περιστερῶν διασχίζουν τὸν διαυγῆ ἀέρα, ως νιφάδες χιόνος ἡλιοφάτιστοι, καὶ ἐπὶ τῶν βράχων αἱ αἰγεῖς βόσκουν ἀναμέσον τῶν εὐωδῶν θάμνων.

Ἡ οἰκία τοῦ Κυρίου Περικλέους Τελάχα κείται ἔξω τοῦ χωρίου. Ἡ μόνη πρὸς αὐτὴν ὁδὸς είναι ἡ κοίτη μικροῦ ρυακίου. Τὰ ὄλιγα κρυστάλλινα νερά ρέουν ψιθυρίζοντα γοητευτικῶς ἐπὶ τῶν πετρῶν ὅπου πατεῖς, καὶ βρέχουν τὰ ὑποδήματά σου. Ἔπειτα διασκελίζεις τὴν κοίτην γειμάρρου, ἀπωθῶν ὅπως καλλίτερα δυνηθῆς ἀκανθώδεις κλάδους βάτων καὶ καλάμους, διέρχεσαι ἀγρὸν λιθοσκέπαστον, πηδήξεν περάνω τοίγιων χαμηλῶν χωρίστων τὰ χωράφια, καὶ πατεῖς ἀδιακόπως ὑπὸ τοὺς πόδας σου τὰς ώραίας κορυφὰς ἀγρίων ἀνθῶν. Σὲ θέλγουν τὰ χρώματα καὶ ἡ εὐωδία των, καθὼς καὶ ἡ ποικιλία τῶν πέριξ δένδρων καὶ θάμνων. Πλάτανοι ὑψοῦνται ὑπεράνω μύρτων καὶ ροδοδαρῶν, — τῆς ἀμπέλου τὰ φύλλα ἀργίζουν νὰ ἐκτυλίσσωνται, — ἐπὶ δὲ τῶν βράχων κρέμανται χαριέντως τὰ κυκνοπράσινα πολυτρίχα. Καὶ τὰ πτηνὰ κελαδοῦντριγύρω σου καὶ ἀκούεις τὸν λεπτὸν ρόγθον τοῦ νεροῦ ρέοντος ἐπὶ τῶν πετρῶν.

Ἡ οἰκία τοῦ Τελάχα ἔκτισθη πρὸ αἰώνων ὑπὸ εὐγενοῦς Βενετικῆς οἰκογενείας. Τὰ οικόσημά της μένουν εἰσέτι ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἔκατέρωθεν τῆς θύρας, μὲ λατινικὴν ἐπιγραφὴν ὑπὸ γόνδολαν βενετικήν. Ἐκ τοῦ ὑψώματος ὅπου κείται ἡ οἰκία ωρίνονται αἱ δύο κοιλάδες ἡ φάραγγες, αἱ χωρίζουσαι τὰ πέριξ βουνά, — βουνὰ τῶν ὅποιων μόνος στολισμὸς είναι τὰ χρώματά των καὶ τὰ ἐπὶ τῶν κορυφῶν των διαβαίνοντα νέρη καὶ αἱ σκιάτινες περιόδους, διακόπτουσαι παροδικῶς ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ βουνοῦ τὸ φαιδρὸν ἀπαύγασμα τοῦ ἡλίου.

Οπισθεὶς τῆς οἰκίας φαίνεται τὸ παλαιὸν Καστρον, ἀπογεμνωθὲν τῆς προτέρας του δόξης, ἀλλ' ὑπερηφάνως ἐπιδεικνύον τὴν φαίνεν καὶ πορφύρην του ἐρήμωσιν, καὶ ὑψούμενον ἐπὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου, ως ἀκρόπολις της.

Ἡ πρὸ τῆς οἰκίας ὑπαίθρος αὐλὴ ἐίναι πλήρης ἀνθέων. Εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ὑπάρχει πηγὴδις, καὶ ἔκατέρωθεν αὐτοῦ δύο φοίνικες καὶ κάθισμα ξύλινον ὑπὸ ἔκαστον φοίνικα. Κλίμαξ μαρμαρίνη φέρει εἰς τὴν οἰκίαν δι' ἔξωτου εὑρουχώρου, στεγανωμένου μὲ δράνταν ἀμπέλου. Ἐκ τοῦ ἔξωτου φαίνονται μακράντι Σύρος, ἡ Δῆλος καὶ ἡ Νάξος, ὑπὸ δὲ τοὺς πόδας σου οἱ πρὸς τὴν θάλασσαν κατηφοροῦντες ἀγροί, καὶ τὰ περικυκλοῦντα τὴν οἰκίαν περιβόλια καὶ ἀμπέλια. Ἐντὸς τῆς αὐλῆς καθήτηται σκύλος, παρατηρῶν ὑπνηλώς τὰς κινήσεις ἐργάτου, σκέπτοντος ἐκεῖ εἰς μίαν γωνίαν. —

'Ησυχία ἐπικρατεῖ πανταχοῦ καὶ σιωπή, ἡ αὐτὴ δὲ σιωπὴ καὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας βασιλεύει.'

Ἡ αἰθουσα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκ τοῦ ἔξωτου εισέρχεσαι, είναι ἀπλουστάτη. Τὰ πάντα λευκά. Λευκός ὁ σοφᾶς, λευκὰ τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ λινὰ σκεπάσματα τῶν καθεκλῶν. Μόνον ἐπὶ τῆς τραπέζης, τάπης κόκκινος μὲ θαυμάσια βυζαντινὰ κεντήματα. Ἐπὶ δὲ καρυδίνης σκευοθήκης διάφορα ἀγγεῖα ἀρχαῖα καὶ λύχνοι, καὶ ἐντὸς δίσκου νομίσματα ἀρχαῖα ἐπίσης καὶ σκεύη τινὰ ἀργυρᾶ ἔξαισιας τέχνης. Εἰς ἐν κοίλωμα ἐντὸς τοῦ τοίχου είναι καρφωμέναι ξύλινοι θέσεις, καὶ ἐπ' αὐτῶν βιβλία — οἱ ἀρχαῖοι: "Ἐλληνες συγγραφεῖς."

Πλησίον παραθύρου, ὅποθεν φαίνεται τὸ Καστρον, ἐνώπιον μικρᾶς τραπέζης, κάθηται γέρων, κύπτων ἐπὶ βιβλίον, ἐλλήνικον ἀρχαῖον, ἐννοεῖται. Ἀναγινώσκει μετὰ προφανοῦς τέρψεως, ἀνευθίας, ὅπως καλὸς γνωστῆς οἴνου πίνει σιγὰ σιγὰ ἐκλεκτὸν ποτήριον. Ποῦ καὶ ποῦ ὑψώνει τοὺς ὄφθαλμούς καὶ μετακινεῖ τὸν μαῦρον σκοῦφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἡ κάρνει σιγάρα τὰ ὄποια καπνίζει μὲ τὴν αὐτὴν βραδύτητα καὶ τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν εὐχαριστήσεως, μὲ τὴν ὄποιαν ἀναγινώσκει τὸ βιβλίον του. Τὸ πρόσωπόν του είναι ἀνθρώπου νοήμονος καὶ σοβαροῦ, ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ὁ πώγων του παριστάνουν ἀσύνηθες μῆγματα τριγώνων ἀσπρών καὶ μαύρων.

Τὴν ἀνάγνωσίν του διέκοψε γραῖα εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιον, — μικρόσωμος, εὐσταλῆς γραῖα, μὲ ὄφος ζωηρὸν καὶ δραστήριον, καὶ μὲ δύο ὑπερφυσικῶς μαύρους ὄφθαλμούς, λάμποντας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μελαγχρινοῦ της προσώπου. Τὸ φόρεμά της ώμοιάζει πρὸς μαύρον σάκκον, τὴν κεφαλήν της ἔστεψε φακιόλι, γύρω δὲ αὐτοῦ περιεστρέφετο πλατεῖα πλεξίδες ἐκ τριγώνων ζένων, κατὰ τὸν ἄνοστον συρμὸν τῶν Τηνίων γυναικῶν. Τὸ ὄνομά της ἦτο Ἀγουντσάτα.

— Τὸ ἔφεραν ἀπὸ τὴν χώραν, ἀρέντη, εἶπε, δίδουσα εἰς αὐτὸν τηλεγράφημα.

· Ο κ. Περικλῆς τὸ ἔλαθεν ἐκ τῶν γειρῶν της, τὸ ἥνοιξεν ἥσυγχως κατὰ τὴν συνήθειάν του — συνήθειαν φυσικῶς ἀποκτωμένην ἐπὶ νήσου ἥσυγχου καὶ ὑπηρῆτης.

Τὸ τηλεγράφημα ἦτο τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀνήγειλλε δὲ τοῦ Λάνεκ τὴν ἔλευσιν εἰς Τήνον. Ο κ. Περικλῆς συνωφρύωθη ἀναγινώσκων τὴν κοινοποίησιν, ἡ ὄποια ἦτο μᾶλλον ἀπερίσκεπτος καὶ ἀπότομος. Ο Κωνσταντίνος ὑπεδείκνυεν ὅτι ἡ ἀριξίς του ζένου ἡδύνατο νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ μέλλον τῆς Ἰναρίμης.

· Ο κ. Περικλῆς ἔθλιψε εἰς βόλον τὸ τηλεγράφημα.

— Ο ἀδελφός μου μῆς στέλλει ἐναὶ ζένον, Ἀνουντσάτα, εἶπε ξηρὰ ξηρά.

— Ξένον! τὰ ἔχασε ὁ ἀδελφός σας; ἀνεφώνησεν ἡ γραῖα, ἡ ὄποια ἐκ τῆς μακρᾶς ὑπηρεσίας

εἶχεν ἀποκτήσει τὸ προνόμιον νὰ λέγῃ τὴν γνώμην τῆς εἰς τὸν Κύριὸν τῆς.

— 'Ο ἴδιος ἦτο καὶ εἶναι πάντοτε, ὑπέλαθεν ὁ κ. Περικλῆς. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τὰ γρέν τῆς φιλοξενίας.

Κύτταξε λοιπὸν νὰ ἔτοιμάσῃς δωμάτιον διὰ τὸν ζένον.

— Νὰ ἔτοιμάσω! τὰ δωμάτιά μου ἐμένα εἶναι πάντοτε ἔτοιμα, εἴπεν ἡ Ἀνουντιάτα προσβληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐκφρασθείσης ὑπονοίας ὡς πρὸς τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς.

— Τὸ ζεύρω, τὸ ζεύρω, — ἀλλὰ θὰ ἔχῃς ν' ἀλλάξῃς τὰ σινδόνια, νὰ αερίσῃς τὸ δωμάτιον... οἱ ζένος πάσχει, καὶ οἱ ἄρρωστοι θέλουν πολλὴν περιποίησιν.

Καὶ ὁ γέρων ἐκίνησε μεγαλοπρεπῶς τὴν χειρα, διὰ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὸν διάλογον. Δὲν ἥδυνατο ὅμως καὶ νὰ παύσῃ σκεπτόμενος περὶ τοῦ πράγματος. Μὲ τὸ βιβλίον ἀνοικτὸν ἐνώπιον του, ἔστρεψε τὰ βλέμματα ἀπὸ τὸ ἔν παράθυρον εἰς τὸ ἄλλο, βλέπων πότε πρὸς τὸν ἔξωστην καὶ πότε πρὸς τὸ Κάστρον.

'Αλλ' ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἔξεγειρῇ τὴν πατρικὴν μέριμνάν του τὸ τηλεγράφημα τοῦ Κωνσταντίνου; Γαμβρὸς διὰ τὴν Ἰναρίμην! Ἀνοσίαι! Πῶς νὰ φαντασθῇ τις ὅτι ζένος ἀγνωστος, τὸν ὅποιον ἐκ τύχης συνήντησεν ὁ ἀδελφός του, θὰ ἦτο ὁ κατάλληλος σύζυγος διὰ τὸν θησαυρὸν του; Παρεκτός τούτου, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ μὴ τὴν δώσῃ εἰς ἀνδρα μὴ γνωρίζοντα κατὰ βάθος τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν. Ἐγνώριζε δὲ ὅποιον εἰδούς ἐλληνιστὰς στέλλει συνήθως ἡ Εὐρώπη εἰς τὴν Ἑλλάδα: εἴτε νεανίσκους νομίζοντας ὅτι τὰ ἡξεύρουν ὅλα, ἢ γέροντας ἀρχαιολογοῦντας, — καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δὲ προφέροντας βαρβαροφώνως τὴν Ἑλληνικὴν καὶ γνωρίζοντας ἐπιπολαίως τὸν "Ουμηρον καὶ τὸν Ηλάτωνα. Τοὺς τοιούτους λογίους δὲν εἶχε πολλὴν ὅρεξιν νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίου. 'Ως πρὸς τὴν Ἰναρίμην, ἀκόμη ὅλιγάτερον θὰ τοὺς ἐνοστιμεύετο ἐκείνη. Ή ὥραιότης καὶ αἱ γνώσεις τῆς, ἔδιδον εἰς αὐτὴν τὸ δικαιώματα νὰ εἶναι δύσκολη.

'Ενψη ἐσκεπτετο ταῦτα, διηλθε μία σκιὰ ἔξωθεν τοῦ πρὸς τὸν ἔξωστην παραθύρου καὶ ἥνοιξε τὴν θύραν ώραία νεᾶνις.

[Ἐπεται συνέχεια] Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Α. Β.

ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΨΙΤΤΑΚΩΝ

'Απὸ εἴκοσι καὶ τριάντα ἑτῶν ἔχω φαιδὸν τεφρόγρουν μετ' ἐρυθρὰς οὐρᾶς θηλυν ψιττακὸν τοῦ Γκαμπόν, ἥλικίας τεσσαράκοντα ὅκτω περίπου ἑτῶν, οὗτινος ὁ ἀναγνώστης εύρισκεν παρατεθειμένην ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα: τὸ πτηγόν τοῦτο, οὗ ἡ πτέρωσις διατηρεῖται ἔτι ἀριστα, διακρίνει ἔκτακτος νοημοσύνη, ἥν ενομίστηκεν ἐνδιαφέρον νὰ γνωρίσω τοῖς ἀναγνώσταις.

Τὸ ἰδίως γχραχτηρίζον τὸ πτηγόν τοῦτο συνίστα-

ται εἰς τοῦτο: οὐ μόνον μιμεῖται καὶ ἀναμιμνήσκεται πάντα ψόφον καὶ ἥχον ἐν ἀκούσει, ἀλλὰ συγγρόνως καὶ δημιουργεῖ καὶ συνθέτει τοιούτους.

Προτού γίνη κτήμα μου τὸ πτηγόν, εὔρισκετο ἐν Παρισίοις ἐν οικίᾳ κατοικουμένῃ ὑπὸ πολλῶν ἐνοικιαστῶν. Ἐμιμεῖτο τὰς φωνὰς τῶν πυργιτῶν τῶν οικούντων ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οικίας ταύτης καὶ συγχαζόντων τὴν αὐλὴν αὐτῆς, τὰς κατὰ τὸ ἔστροφα μάχας ὄπως καταλάβωσα νεοττιάν, τὰς διαρκεῖς αὐτῶν ἡμερινὰς φίλονεικίας. Ἐμιμεῖτο ἐπίσης ἀπάσας τὰς φωνὰς τῶν πλανοδίων πωλητῶν τῶν Παρισίων, ἰδίως τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων πεπολαιωμένας ἐνδυμασίας. Πολλάκις δὲ οἱ ἐνοικούντες ἡπατίθησαν ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ ψιττακοῦ, διότι τόσον πιστῶς ἀπέδιδε ταύτην.

Οτε μοὶ ἔθωκε τὸ πτηγόν τοῦτο ὁ γυναικάδελφός μου, κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870, τὸ παρέδωκα εἰς τὴν ἔξοχήν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τοῦ κτήματός μου, διότι ἀπετέλουν μέρος τοῦ στρατοῦ τῶν Παρισίων. Ἐν τῇ ἔξοχῇ ἡ μνήμη του ἐπλουτίσθη τότε καὶ ἔξεμάθε ἀπαντας τοὺς ψόφους τῆς φύσεως, ἐπίσης τὴν φωνὴν τῆς ὄρτυγος, τῆς γλαυκός, τῆς κίσσης, τῆς ὄρνιθος, τοῦ ἀλέκτορος καθ' ὅλας τὰς ποικιλίας τῆς φωνῆς. Διακρίνεται δὲ ἰδίως ἀναπαράγων τὰς σπαρακτικάς ἐκείνας φωνὰς σφαζούμενου γοίρου, εἰς ἣν ἐκτέλεσιν φαίνεται παρασταθέν.

Ἀρχεται πρῶτον διὰ τῶν διακεκομμένων φωνῶν τῶν βαθειῶν ἢ δεξιῶν τῆς ἀνυπομονησίας καὶ φρίκης τοῦ ὁδηγούμενου εἰς σφαγὴν λύσου· μετὰ ταῦτα ἔκβάλλει τοὺς ὀρυγμούς τῆς σφαγῆς καὶ ἀγωνίας· πάντα δὲ ταῦτα μετὰ τῆς αὐτῆς χροιᾶς, τῶν αὐτῶν παραλαγῶν καὶ τοῦ ὑψούς ὄπως καὶ τὸ ἔδιον λύσον.

Καίτοι δὲ ἀπὸ εἴκοσι καὶ δύο ἔτῶν, δὲν παρέστη πλέον εἰς τοιαύτην ἐκτέλεσιν μηδὲ ἥκουσε τὰς τοιαύτας φωνάς, ἐνίστη ἀναμιμνήσκεται τῆς θηλερέας ταύτης σκηνῆς καὶ ἐπαναλαμβάνει ταύτην μετὰ τόσης ὄρμης ὡστε δονούνται αἱ ὥστει τῶν παραθύρων καὶ μ. ἀναγκάζει νὰ τῷ ἐπιβάλλω σιωπήν.

Ο ψιττακός μου παρατηρεῖ πάσαν κίνησιν παρασκευάζουσαν πρᾶξιν τινα συνοδευομένην ὑπὸ αράτου καὶ παράγει ἐκ τῶν πρωτέρων τὸν αράτον.

Ἐάν μ' ἵδη πληγιάζοντα εἰς ἀνοικτὸν παράθυρον καὶ ἐτοιμαζόμενον νὰ κλείσω τοῦτο, ἀμέσως φωνεῖ παράγων τὸν αὐτὸν αράτον τοῦ παραθύρου, προτού ἐγγίσω ἔγων εἰς αὐτό. Τὸ αὐτὸν δὲ πράττει καὶ ὅταν πάλιν ἀντιστρέψω πρόκειται ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρον. 'Εάν μ' ἵδη κρατούντα τὸ ῥινόμακτρον, ἀπομύσσεται, ἐάν μ' ἵδη κρατοῦντα ἔνδυμα, πάρκυτα καὶ ἐκ τῶν πρωτέρων διὰ τῶν πτερύγων ἐκτελεῖ τὰς κινήσεις τὰς ὅποιας θὰ ἔκαμψον διὰ νὰ ἐνδυθῇ τὸ ἔνδυμα τοῦτο. Μιμεῖται τὸν ἥχον τοῦ βέρντος θηλατοῦ· ἂν μ' ἵδη φέροντα ποτήριον πλήρες μέδατος ἢ πληγιάζοντα πρόξεις τοιούτον, ἀμέσως μιμεῖται τὸν ἥχον τῆς καταπέσεως καὶ καθόδου τοῦ μέδατος ἐν τῷ φάρουγγι.

Ἐάν ἵδη τὴν γάταν, ἡ ἀπλῶς ἀνακούσῃ καλουμένη γάταν, μιμεῖται πάρκυτα τὰς διαρρόρους γροιλάς τῆς φωνῆς τῆς γάτας· ἐπίσης καὶ τὰς τῶν κυνῶν, ἵππων καὶ σκύλων.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως πάγτων τοῦ πτηγοῦ τούτου, εἶναι ἡ ἰδιότητα ἣν κέκτηται νὰ ἐννοῇ τὰ πέριξ αὐτοῦ συμβαίνοντα καὶ ν' ἀναμιγγύηται διὰ τῆς λα-